

Bogdan Wankiewicz

Wizja rozwoju sportu w Polsce w świetle nowej perspektywy europejskiej

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 77, 351-363

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

BOGDAN WANKIEWICZ

starosta walecki, PWSZ Wałcz

WIZJA ROZWOJU SPORTU W POLSCE W ŚWIETLE NOWEJ PERSPEKTYWY EUROPEJSKIEJ

W artykule wskazano możliwości absorpcji środków finansowych z Unii Europejskiej w nowej perspektywie europejskiej w latach 2014–2020. Autor ukazuje problem sportu jako nowego obszaru gospodarczego wywierającego znaczący wpływ na politykę Unii Europejskiej. Zwraca także uwagę na możliwości samorządów terytorialnych i ich potencjał w realizacji zadań własnych, w którym mieści się obszar sportu.

Doświadczenia Polski w przygotowaniach do EURO 2012 pokazują, że jest to wielkie przedsięwzięcie gospodarcze, angażujące wiele podmiotów gospodarczych krajowych i zagranicznych, jest to także wyzwanie i nowe możliwości dla samorządów terytorialnych.

Zachodzące zmiany i nowe doświadczenia powinny dać samorządom terytorialnym nowe spojrzenie na rozwój gospodarczy, na jego przyspieszenie i tworzenie nowych miejsc pracy, co nie jest bez znaczenia dla rozwoju lokalnego i regionalnego.

Wprowadzenie

Sport w Unii Europejskiej zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym, mimo że nie leży w bezpośredniej strefie działalności UE. Polityki wspólnotowe w wielu obszarach wywierają znaczący wpływ na tę dziedzinę gospodarki. W takich aspektach, jak rynek wewnętrzny czy też polityka konkurencyjności, uzyskał pełne zastosowanie prawa wspólno-

towego. Ponadto działalność sportowa jest częścią kilku innych polityk wspólnotowych, takich jak: polityka zdrowotna, audiowizualna, edukacyjna i młodzieżowa¹.

Po raz pierwszy znaczącą rolę sportu i jego wpływu na wiele ważnych dziedzin życia człowieka Wspólnota dostrzegła w raporcie *Europa obywateli*, przygotowanym przez Komitet Adonnino w 1985 roku. Natomiast w 1991 roku Komisja Europejska przyjęła komunikat *Wspólnota Europejska i sport*, w którym określiła zasady związane ze sportem i które mają zastosowanie w przypadku działań na szczeblu wspólnotowym. W 2007 roku Komisja Europejska opublikowała Białą Księgę Sportu² zawierającą diagnozę rynku sportowego w Europie. Główne cele przedstawione w Białej Księdze to:

- a) podniesienie stopnia świadomości obywateli dotyczącego specyficznych potrzeb sektora sportu;
- b) podkreślenie miejsca sportu w społecznościach poszczególnych krajów członkowskich w tworzeniu europejskich polityk;
- c) wskazanie konkretnych działań na rzecz sportu na poziomie UE, skupienie się na aspektach społecznych i gospodarczych.

Sport może przyczynić się również znacząco do osiągnięcia celów wyznaczonych w Strategii Lizbońskiej. Rosnące oddziaływanie gospodarcze sportu może stać się rzeczywistym kołem napędowym gospodarki Polski, jak też i innych państw Unii Europejskiej, zwłaszcza jeśli w pełni wykorzystane zostaną szanse na rozwój i upowszechnienie umiejętności związanych z tymi dwoma sektorami.

Celem artykułu jest przedstawienie sportu jako obszaru gospodarczego wywierającego znaczący wpływ na politykę samorządów terytorialnych w nowej perspektywie europejskiej na lata 2014–2020.

Artykuł został napisany na podstawie studiów literatury z zakresu omawianej problematyki, ukazuje złożoności rynku sportu oraz jego wpływ na rozwój lokalny i regionalny w odniesieniu do finalnych odbiorców sportu.

---

¹ *Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015*, Ministerstwo Sportu, Warszawa 2007.

² <http://www.cie.gov.pl/HLP/links.nsf/3ab747655719fe60c1256e72004561c1/>.

1. Finansowanie sportu w Polsce ze środków UE

W 2007 roku Komisja Europejska przedstawiła Białą Księgę Sportu³, zawierającą diagnozę rynku sportowego w Europie. Powstała ona w wyniku dwuletnich konsultacji z organizacjami sportowymi, takimi jak komitety i federacje sportowe, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami. Celem jej było podniesienie stopnia świadomości dotyczącego specyficznych potrzeb sektora sportu, podkreślenie miejsca sportu w tworzeniu europejskich polityk oraz wskazanie konkretnych działań na rzecz sportu na poziomie UE, skupionych głównie na jego społecznych i gospodarczych aspektach.

Osiągnięcie europejskich standardów dotyczących powszechności i dostępności sportu a także utrzymanie wysokiej pozycji Polski we współzawodnictwie sportowym wymaga odpowiednich nakładów na sport. Polska jako członek Unii Europejskiej korzysta z dotacji finansowych m.in. w zakresie inwestycji w infrastrukturę sportową, dzięki czemu zmniejsza dystans do krajów starej Unii Europejskiej również w obszarze sportu.

Zdobyte doświadczenia w korzystaniu ze środków Funduszy Strukturalnych pozwolą Polsce przygotować się do absorpcji środków z kolejnych projektów, zgodnie z celami określonymi w *Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007–2015*.

Przepisy prawa wspólnotowego w ograniczonym zakresie znajdują zastosowanie w działalności sportowej realizowanej na terytorium państw członkowskich UE⁴. Mimo że sport w Unii nie posiada mocy prawnie wiążącej, to jego rola i ranga wzrastają, wywierając poprzez politykę wspólnotową znaczący wpływ na różne sfery życia. Sport mocno jest umocowany w takich obszarach polityki wspólnotowej, jak:

- a) polityka rynku wewnętrznego,
- b) polityka konkurencyjności,
- c) polityka zdrowotna,
- d) polityka edukacyjna,
- e) polityka młodzieżowa.

---

³ W dniu 11 lipca 2007 r. Komisja Europejska przedstawiła Białą Księgę Sportu zawierającą diagnozę rynku sportowego w Europie.

⁴ <http://www.cie.gov.pl>.

Fundusze unijne są jednym ze środków realizacji inwestycji związanych z przygotowaniem do EURO 2012. Należy podkreślić, iż środki unijne nie zastępują środków krajowych, jedynie są ich uzupełnieniem.

Unijne środki odegrały niebagatelną rolę w finansowaniu niektórych dziedzin sportu. Z danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego wynika, że wsparcie uzyskało kilkaset projektów dotyczących infrastruktury sportowej w latach 2004–2006 i na latach 2007–2013, co przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Wartość inwestycji zrealizowanych ze środków unijnych w latach 2004–2010 z zakresu infrastruktury sportowej w ramach poszczególnych programów na koniec 2010 r. w ramach funduszy unijnych

Rodzaj programu	2004–2006 (mln)	2007–2013 (mln)
ZPORR	857,7	
SPO ROL	140,3	
INTEREG	40,2	
RPO (16 regionów)		5046,6
POIiŚ		2,8
PORPW		204,6
PO Kapitał Ludzki		11,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, www.mrr.gov.pl.

Z danych przedstawionych w tabeli 1 wynika, że środki na sport z Unii Europejskiej w latach 2007–2013 są w dużej mierze kierowane na EURO 2012. Środki te również będą pochodzić z różnych programów i będą zgodnie z wykazem przedsięwzięć EURO 2012 przeznaczone na realizację w takich zadaniach, jak⁵:

- a) stadiony główne,
- b) stadiony alternatywne,
- c) pozostała infrastruktura,
- d) centra pobytowe.

Wymienione przedsięwzięcia są współfinansowane ze środków unijnych i występują one w Programie Infrastruktura i Środowisko, Programie Innowa-

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z 29 grudnia 2009 r., Dz.U. 2010, nr 8. poz. 52.

cyjna Gospodarka oraz Regionalnych Programach Operacyjnych województw: dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, opolskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, śląskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Oprócz programów operacyjnych funkcjonujących na poziomie krajowym występują także programy operacyjne dla każdego województwa, a zatem 16 Regionalnych Programów Operacyjnych stanowi przykład znaczącej decentralizacji zarządzania procesami rozwojowymi. Takie rozwiązanie ma na celu identyfikowanie potrzeb na jak najniższym szczeblu, tak aby działania zawarte w Regionalnych Programach Operacyjnych odpowiadały planom rozwoju każdego województwa. Samorządy województw otrzymały szerokie kompetencje związane z przygotowaniem i realizacją RPO, natomiast zarządy województw jako instytucje zarządzające programami odpowiadają za przygotowanie i realizację RPO, między innymi za:

- a) ocenę i wybór projektów do dofinansowania,
- b) dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów,
- c) kontrolę projektów,
- d) monitorowanie i ewaluację realizacji programu.

W ramach RPO pozyskano dofinansowanie na inwestycje związane ze zdrowiem, edukacją, rozwojem miast, turystyką, sportem, rekreacją, społeczeństwem informacyjnym oraz promocją regionu. Projekty dotyczące sportu były związane głównie z rozwojem bazy dydaktyczno-edukacyjnej szkół na wszystkich szczeblach, jak i również uczelni wyższych. Inwestycje te skupiały się przede wszystkim na budowie hal, boisk sportowych oraz pływalni. Kolejnym obszarem były i są w dalszym ciągu obiekty ogólnodostępne, jak kompleksy sportowe, ośrodki sportu i rekreacji, a także inne obiekty o charakterze sportowo-rekreacyjnym.

Finansowanie sportu odbywa się również w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, również w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Programu Operacyjnego Rozwoju Polski Wschodniej. Wymienione programy mają przede wszystkim stworzyć środowiskom sportowym możliwość ubiegania się o dofinansowanie projektów obejmujących m.in. szkolenia i rozwój umiejętności osób zatrudnionych w sektorze sportu, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez sport np. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych oraz rozwój oferty edukacyjnej szkół na poziomie lokalnym poprzez organizację zajęć sportowych. Również stwarzają warunki do

realizacji projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej m.in. w zakresie poprawy stanu obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz podwyższania kwalifikacji zawodowych osób działających w sporcie.

2. Rozwój sportu polskiego w nowej perspektywie finansowej UE w latach 2014–2020

W rozwoju sportu, a w szczególności w jego nowoczesnym zarządzaniu, szczególną rolę do odegrania mają kreatywność i wiedza, które w odniesieniu do sportu stanowią podmioty realizujące politykę i strategię prosportową, między innymi takie jak:

- a) akademie wychowania fizycznego,
- b) instytuty kultury fizycznej,
- c) polskie związki sportowe,
- d) związki sportowe na poziomie województwa,
- e) urzędy marszałkowskie,
- f) jednostki samorządu terytorialnego,
- g) szkoły o profilu sportowym,
- h) kluby sportowe,
- i) sportowe spółki akcyjne,
- j) stowarzyszenia i fundacje prowadzące statutową działalność na rzecz rozwoju sportu,
- k) Centralny Ośrodek Sportu.

Chcąc osiągnąć sukces w odniesieniu do sportu, należy traktować tę dziedzinę profesjonalnie bez względu na rodzaj dyscypliny. Rozwój systemów szkoleniowych i technologii doprowadził do uzyskiwania coraz lepszych wyników przez zawodników w poszczególnych dyscyplinach sportu. W światowym i europejskim sporcie od wielu lat zaczyna przeważać pogląd, że sport to show-biznes nastawiony na zysk i bicie rekordów. W polskim sporcie przez wiele lat występowało niedostosowanie w mentalności, w rozwoju infrastruktury, prawodawstwa, źródeł finansowania i systemu kształcenia, co w konsekwencji doprowadziło do coraz większej dysproporcji pomiędzy wynikami reprezentantów Polski a reprezentacjami zagranicznymi na arenach międzynarodowych. Odrobienie tej straty może się odbyć tylko poprzez realizację wieloletniej, profesjonalnie przygotowanej strategii mającej na celu podniesienie jakości kształcenia w sporcie, modernizację infrastruktury i unowocześnienie modelu zarządzania.

Rozwój sportu, jak i zarządzanie nim wymaga przyjęcia różnorodnych i skomplikowanych pod względem finansowym, prawnym i organizacyjnym kierunków działania, które miałyby charakter zorganizowany, a przede wszystkim byłyby skuteczne. Polityka ta powinna być wielokierunkowa i powinna obejmować: kształcenie i zarządzanie w sporcie, infrastrukturę, zdrowe społeczeństwo oraz badania naukowe i rozwój medycyny sportowej. Sport ma istotne znaczenie dla życia człowieka. Jednak w społeczeństwie, które podlega nieustannym zmianom, oblicze sportu także się zmienia. W czasach, gdy wzrost gospodarczy jest zagadnieniem kluczowym, oddziaływanie sportu na gospodarkę także zyskuje na znaczeniu. Za niezbędne należy uznać dążenie do zdefiniowania zjawisk prawno-ekonomicznych sprzyjających rozwojowi sportu w warunkach gospodarki rynkowej. Należy dążyć do opracowania i wdrożenia programów stymulujących zwiększenie udziału sportu w gospodarce narodowej przez środowiska gospodarczo-finansowe i środowiska sportu.

Wartość środków unijnych, których beneficjentem będzie Polska w latach 2014–2020, motywuje władze sportu polskiego oraz jednostki samorządu terytorialnego do aktywnego zaangażowania się w tworzenie procedur pozyskiwania tych środków. Istotne jest, aby największa ich część została wykorzystana na wzmocnienie kapitału ludzkiego oraz na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizacja tego zadania poprzez opracowanie i wdrożenie mechanizmów pozyskiwania środków finansowych na rozbudowę, modernizację i zarządzanie infrastrukturą sportową ze źródeł pozabudżetowych przybliży tę problematykę, wskaże kierunki działań samorządom terytorialnym i instytucjom sportowym.

Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sportu w nowej perspektywie finansowej stanowi ważne zadanie również dla jednostek samorządu terytorialnego. Podsektor samorządowy, realizując znaczną część zadań publicznych między innymi w obszarze sportu, w sposób naturalny podlega dynamicznym procesom modernizacyjnym w sferze wzmocnienia sportu z gospodarką⁶.

Wspomagając ten proces rozwoju w nowej perspektywie podziału środków na lata 2014–2020, środki te mogą w sposób znaczący przyczynić się do wzrostu rozwoju regionalnego – w odniesieniu do bazy sportowo-rekreacyjnej, a także udziału w programach unijnych w obszarze edukacji, zdrowia i turystyki.

---

⁶ *Kierunki modernizacji zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego*, red. T. Lubińska, Difin, Warszawa 2011, s. 40.

3. Rola samorządu terytorialnego we wspieraniu sportu w nowej perspektywie finansowej UE

Nowa perspektywa finansowa UE na lata 2014–2020 powinna być wspierana przez prawodawstwo krajowe i nie może być pozbawiona ustaw precyzujących warunki wspierania sportu przez organy władzy publicznej. Samorządy terytorialne sport definiują jako zadania własne, poprzez co tworzą warunki sprzyjające jego rozwojowi. W raporcie *Polska 2030* poddano wszechstronnej diagnozie wiele obszarów ważnych dla przyszłego rozwoju Polski i jej modernizacji. W tych działaniach przyszłościowych swoje miejsce znajduje również sport⁷. Ważne zadania w obszarze sportu mają rady gmin, powiatów oraz sejmiki wojewódzkie, które mogą określić w drodze uchwały zasady wspierania sportu, uwzględniając cel publiczny. W art. 27 ustawy o sporcie określono zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie sportu⁸:

- a) tworzenie warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjających rozwojowi sportu;
- b) określenie w drodze uchwały przez organ stanowiący warunki i tryb finansowania zadania własnego⁹, o którym mowa w ust. 1, i wskazanie w uchwale celu publicznego z zakresu sportu, który jednostka ta zamierza osiągnąć;
- c) przepisy ustawy nie naruszają uprawnień jednostek samorządu terytorialnego do wspierania kultury fizycznej na podstawie przepisów odrębnych.

Tworzenie warunków do uprawiania sportu przez jednostki samorządu terytorialnego zostało określone jako zadanie własne. Kompetencyjnie zadania te zostały zamieszczone także w poszczególnych ustawach samorządowych, uzupełniając tym samym ustawę o sporcie, jak:

- a) ustawa o samorządzie gminnym¹⁰,
- b) ustawa o samorządzie powiatowym¹¹,
- c) ustaw o samorządzie województwa¹².

---

⁷ *Polska 2030 – wyzwania rozwojowe*, red. M. Boni, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2009, s. 382.

⁸ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. nr 127, poz. 857, ze zm., art. 27.

⁹ W drodze uchwały wskazuje się cel publiczny z zakresu sportu, który dana jednostka samorządu terytorialnego chce osiągnąć.

¹⁰ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. 1996, nr 13, poz. 74, ze zm.

¹¹ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz.U. 2001, nr 142, poz. 1592, ze zm.

Finansowanie sportu w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego zostało określone przez ustawodawcę i obejmuje ono dla poszczególnych samorządów określone zadania własne¹³:

- a) dla gminy:
  - organizowanie zajęć w zakresie wychowania fizycznego (klasy sportowe),
  - organizowanie zajęć z rehabilitacji i rekreacji ruchowej,
  - prowadzenie gminnych instytucji kultury fizycznej (kluby sportowe funkcjonujące jako stowarzyszenia),
  - kluby sportowe funkcjonujące w formie jednostki organizacyjnej gminy;
- b) dla powiatu:
  - organizowanie zajęć w zakresie wychowania fizycznego (szkoły ponadgimnazjalne),
  - klasy sportowe,
  - organizowanie zajęć z rehabilitacji i rekreacji ruchowej,
  - prowadzenie powiatowych instytucji kultury fizycznej (kluby sportowe funkcjonujące jako stowarzyszenia),
  - kluby sportowe funkcjonujące w formie jednostki organizacyjnej,
  - szkoły mistrzostwa sportowego (SMS);
- c) dla województwa samorządowego:
  - organizowanie i finansowanie sportu dzieci i młodzieży na poziomie regionalnym,
  - prowadzenie wojewódzkich instytucji kultury fizycznej.

Znowelizowana ustawa o finansach publicznych mówi, że: „podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające dla osiągnięcia zysku mogą otrzymać z budżetu JST dotacje na cele publiczne związane z realizacją zadań jednostki”¹⁴. Ustawa o sporcie przewiduje możliwość podjęcia uchwały przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego polegającej na tworzeniu warunków i finansowaniu zadań sprzyjających rozwojowi sportu. Mimo że ustawa nie nakłada na JST obowiązku podejmowania odpowiedniej uchwały,

¹² Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz.U. 2001, nr 142, poz. 1590, ze zm.

¹³ B. Wankiewicz, *Zasoby finansowe a rozwój samorządności lokalnej. Obszary rozwoju – rozwiązania modelowe*, CeDeWu, Warszawa 2009, s. 20–23.

¹⁴ Ustawa z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, Dz.U. 2005, nr 249, poz. 2104, ze zm.

to samorządy terytorialne podejmując wspieranie sportu, muszą oprzeć się na odpowiednim dokumencie prawa miejscowego.

Ustawodawca nałożył na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wskazania w stosownej uchwale celu publicznego z zakresu sportu¹⁵. Tym sposobem doprowadzając do sytuacji, w której samorząd terytorialny w swojej strategii długookresowej musi się wypowiedzieć co do modelu sportu, jaki chce prowadzić na terenie swojej jednostki. Ten ważny zapis ustawowy powinien uwzględniać możliwości samorządu w zrealizowaniu potrzeb społeczności lokalnej w dziedzinie sportu w takich obszarach działania, jak:

- a) realizacja zadań w zakresie sportu masowego i wyczynowego,
- b) zwrócenie uwagi na rozwój fizyczny młodego pokolenia,
- c) zapewnienie osobom dorosłym możliwości aktywnego wypoczynku,
- d) wykorzystanie sportu jako narzędzia do promocji samorządu terytorialnego i jako narzędzia do wspomagania rozwoju gospodarczego.

Ustawodawca wskazał i rozszerzył możliwości jednostek samorządu terytorialnego co do wspierania i finansowania sportu. Jednak jaki priorytet wybierze dana jednostka samorządu terytorialnego, to już tylko zależy od niej samej i jej organu stanowiącego. Ważne jest w tych działaniach, żeby zadania kluczowe i cele publiczne poszczególnych samorządów były skoordynowane i żeby były wspomagane ustawami wspierającymi i pozwalającymi na wykorzystanie wielu czynników niezbędnych do rozwoju miejsc ważnych dla społeczności lokalnych. Między innymi jednostki samorządu terytorialnego mogą również korzystać z innych ustaw wspierających kulturę fizyczną, w której mieści się także sport (np. ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie)¹⁶.

W art. 28 ust. 1¹⁷ ustawy o sporcie przewidziano możliwość udzielania dotacji celowych klubom sportowym z zastosowaniem przepisów ustawy o finansach publicznych¹⁸. Żeby klub mógł otrzymać dotację celową, musi spełnić kilka kryteriów, m.in.:

- a) klub sportowy działający w obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, nie działający w celu osiągnięcia zysku¹⁹,

---

¹⁵ M. Gniatkowski, M. Kędzior, P. Kokot, R. Danielczak, R. Rzeszotarski, M. Gałęski, *Ustawa o sporcie...*, cit., s. 141.

¹⁶ Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie, Dz.U. 2003, nr 96, poz. 873.

¹⁷ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie..., op. cit., art. 28 ust. 1.

¹⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach..., op. cit.

¹⁹ Klub sportowy może uzyskać dotację celową z budżetu tej jednostki z zastosowaniem przepisów ustawy o finansach publicznych w zakresie udzielania dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku.

- b) dotacja może być przeznaczona w szczególności na:
- realizację programu szkolenia sportowego,
  - zakupu sprzętu sportowego,
  - pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
  - sfinansowanie stypendiów sportowych i wynagrodzenia kadry szkoleniowej.

Przyznanie dotacji ma w sposób szczególny wpłynąć na poprawę warunków uprawiania sportu przez członków klubu sportowego lub zwiększy dostępność społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez klub sportowy.

Równie ważny jest przepis zawarty w art. 31 UOS dotyczący przyznawania przez jednostki samorządu terytorialnego stypendiów sportowych oraz wyróżnień w ramach wspierania sportowców (stypendia, nagrody i wyróżnienia), trenerów oraz działaczy sportowych (stypendia i nagrody). W ustawie o sporcie stypendia, nagrody i wyróżnienia mogą ustanawiać jednostki samorządu terytorialnego jako:

- a) okresowe stypendia sportowe oraz nagrody i wyróżnienia dla osób fizycznych (sportowców) za osiągnięte wyniki sportowe;
- b) stypendia lub nagrody dla trenerów prowadzących szkolenia zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym;
- c) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w drodze uchwały określa szczegółowe zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą również ustanowić wyróżnienia i nagrody pieniężne dla trenerów oraz innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej. Działania te muszą być poparte właściwą uchwałą jednostki samorządu terytorialnego, w której zawarte są określone warunki i tryb przyznawania wyróżnień oraz nagród pieniężnych, uwzględniające osiągnięcia na rzecz społeczności lokalnej.

Jeszcze do niedawna wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę fizyczną, w tym na sport, przeznaczało się na wydatki bieżące i wydatki majątkowe. W pierwszym przypadku środki finansowe przeznaczało się na utrzymanie jednostek budżetowych, które zarządzały określonymi obiektami sportowymi, również dotacje dla organizacji pozarządowych wykonują-

cych zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu. Natomiast w drugim przypadku zaliczało się najważniejsze wydatki majątkowe na modernizację i inwestycje obiektów sportowych²⁰.

Podsumowanie

We współczesnym świecie sport stanowi wartość cywilizacyjną, kulturową i społeczną, co nie jest bez znaczenia dla kształtowania zachowań prozdrowotnych, właściwych nawyków, ale również w obecnym czasie zaczyna odgrywać ważną rolę gospodarczą. W społeczeństwach rozwiniętych sport jest dobrem powszechnym, jest także składową polityki społecznej nowoczesnego państwa²¹. Sport w UE jest finansowany głównie ze środków publicznych. W strukturze wydatków na sport znaczący udział mają jednostki samorządu terytorialnego. Duża część środków publicznych pochodzi z dopłat do gier liczbowych. Środki niepubliczne na finansowanie sportu w UE to przede wszystkim wydatki z budżetów gospodarstw domowych oraz dochody własne stowarzyszeń kultury fizycznej i sportowych spółek akcyjnych, ze sponsoringu sportowego i działalności gospodarczej. Znaczną część środków na finansowanie sportu można uzyskać przez absorpcję unijnych funduszy strukturalnych, kierowanych na rozwój regionalny – w odniesieniu do bazy sportowo-rekreacyjnej, a także udział w programach unijnych w obszarze edukacji, zdrowia i turystyki.

W okresie nowego programowania, tj. 2014–2020, wykorzystanie funduszy unijnych będzie ważnym czynnikiem prorozwojowym dla poszczególnych członków Unii Europejskiej, ale również ważnym ze względu na rozwój kapitału społecznego. W Polsce wymiar kapitału społecznego będzie miał kluczowe znaczenie dla życia społecznego i gospodarczego, co nie jest bez znaczenia dla rozwoju sportu, który jest umiejscowiony w organizacjach pozarządowych jako jednej z fundamentalnych wartości mierzonych takimi wskaźnikami, jak poziom zaufania między ludźmi, aktywność obywatelska oraz udział w organizacjach pozarządowych.

---

²⁰ B. Wankiewicz, *Miejsce samorządu terytorialnego w finansowaniu kultury fizycznej*, w: *Zarządzanie i ekonomika usług – doświadczenia i kierunki zmian*, red. P. Niedzielski, W. Downar, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2010, s. 347.

²¹ K. Krajewski, Z. Wąlczak, *Strategia rozwoju lokalnego poprzez sport i rekreację – case study gmina Gniewino*, w: *Zarządzanie polskim sportem w gospodarce rynkowej*, red. B. Sojkin, Z. Waśkowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2011, s. 363.

Literatura

<http://www.cie.gov.pl>.

<http://www.cie.gov.pl/HLP/links.nsf/3ab747655719fe60c1256e72004561c1/>.

Kierunki modernizacji zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego, red. T. Lubińska, Difin, Warszawa 2011.

Krajewski K, Walczak Z, *Strategia rozwoju lokalnego poprzez sport i rekreację – case study gmina Gniewino*, w: *Zarządzanie polskim sportem w gospodarce rynkowej*, red. B. Sojkin, Z. Waśkowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2011.

Polska 2030 – wyzwania rozwojowe, red. M. Boni, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2009.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 29 grudnia 2009 r., Dz.U. 2010, nr 8, poz. 52.

Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015, Ministerstwo Sportu, Warszawa 2007.

Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. nr 127, poz. 857, ze zm.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, Dz.U. 2001, nr 142, poz. 1592, ze zm.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, Dz.U. 2001, nr 142, poz. 1590, ze zm.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz.U. 1996, nr 13, poz. 74, ze zm.

Wankiewicz B., *Miejsce samorządu terytorialnego w finansowaniu kultury fizycznej*, w: *Zarządzanie i ekonomika usług – doświadczenia i kierunki zmian*, red. P. Niedzielski, W. Downar, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2010,

Wankiewicz B., *Zasoby finansowe a rozwój samorządności lokalnej. Obszary rozwoju – rozwiązania modelowe*, CeDeWu, Warszawa 2009.

DEVELOPMENT VISION OF SPORT IN POLAND IN THE LIGHT OF A NEW EUROPEAN PERSPECTIVE

Summary

This article aims to present sport as an economic factor impacting on the policy of local self-governments in the new European perspective for the years 2014 to 2020.

Translated by Magdalena Ziolo